



# DOBRY ZAWÓD

## **KSZTAŁCENIE PRAKTYCZNE U PRACODAWCÓW. STAŻ UCZNIOWSKI (materiały szkoleniowe)**



MINISTERSTWO  
EDUKACJI  
NARODOWEJ





Praktyczna nauka zawodu może odbywać się u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, zapewniających rzeczywiste warunki pracy, a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

*/art. 120 ust. 1 UPO/*

Praktyczna nauka zawodu może być realizowana również za granicą na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej

*/art. 120 ust. 1a UPO/*





W przypadku umowy o praktyczną naukę zawodu organizowaną za granicą, dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny informację zawierającą:

- 1) miejsce odbywania praktycznej nauki zawodu;
- 2) określenie podmiotu, z którym została zawarta umowa;
- 3) liczbę uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu na podstawie tej umowy;
- 4) terminy, w jakich jest odbywana praktyczna nauka zawodu na podstawie tej umowy.

*/§ 7 ust. 5 projektu rozporządzenia w sprawie pnz/*





Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkoły artystycznej, przekazują podmiotom przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu na podstawie umowy szkoły z tym podmiotem, wynikające z tej umowy środki finansowe umożliwiające uczniom odbycie praktycznej nauki zawodu.

*/art. 121 UPO/*





## DOBRY ZAWÓD **Kształcenie młodocianych**

Do klasy I publicznej branżowej szkoły I stopnia młodocianych pracowników przyjmuje się na podstawie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej i umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu

*/art. 130 ust. 7a UPO/*

Na rok szkolny 2019/2020 do klasy I publicznej branżowej szkoły I stopnia dla kandydatów będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum przyjmuje się na podstawie świadectwa ukończenia gimnazjum i umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu.

*/art. 165a ustawy Wprowadzającej ustawę – Prawo oświatowe/*





§ 2<sup>1</sup>. Osoba, która **ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, niemająca 15 lat**, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych **w roku kalendarzowym, w którym kończy 15 lat.**

§ 2<sup>2</sup>. Osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, niemająca 15 lat, z wyjątkiem osoby, o której mowa w § 2<sup>1</sup>, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w celu przygotowania zawodowego w formie nauki zawodu.

§ 2<sup>4</sup>. Zawarcie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z osobą, o której mowa w § 2<sup>2</sup> i § 2<sup>3</sup>, jest dopuszczalne w przypadku wyrażenia na to zgody przez przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego tej osoby oraz uzyskania pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.



Pracodawca zatrudniający młodocianych w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu, kierujący ich na doksztalcanie teoretyczne do branżowej szkoły I stopnia zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 191 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustala z dyrektorem szkoły:

- 1) zakres kształcenia zawodowego zapewnianego przez szkołę i pracodawcę, wynikający z programu nauczania zawodu;
- 2) liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywają się u pracodawcy;
- 3) sposób monitorowania przez każdą ze stron realizacji programu nauczania zawodu.

*/art. 120a ust. 1 UPO/*

Ustalenia, o których mowa w ust. 1, stanowią załącznik do umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu.

*/art. 120a ust. 2 UPO/*





Do egzaminu zawodowego:

- 1) przystępują uczniowie branżowych szkół I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami oraz uczniowie będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem i uczniowie techników oraz słuchacze branżowych szkół II stopnia i szkół policealnych,
- 2) mogą przystąpić uczniowie branżowych szkół I stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem.

/art. 44zzzb. ust. 3 USO/







Uczeń kończy szkołę ponadpodstawową, jeżeli:

4) w przypadku branżowej szkoły I stopnia – przystąpił ponadto do:

a) egzaminu zawodowego – w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1,

b) egzaminu czeladniczego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 poz. 1267) – w przypadku ucznia, będącego młodocianym pracownikiem zatrudnionym u pracodawcy będącego rzemieślnikiem.

*/art. 44q ust. 1 USO/*





Pracodawcom, którzy zawarli umowę o prace w celu przygotowania zawodowego przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia jeżeli:

2) młodociany pracownik ukończył naukę zawodu i zdał:

- a) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem – egzamin czeladniczy zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 poz. 1267),
- b) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem – egzamin zawodowy.

3) młodociany pracownik ukończył przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin, zgodnie z przepisami, o których mowa w pkt 1.”,

*/art. 122 ust. 1 UPO/*





W przypadku nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie, o której mowa w art. 46b ust. 1, wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika, o której mowa w ust. 2 pkt 1, wynosi do 10 000 zł.

*/art. 122 ust. 2a UPO/*





W celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym kształcą się, uczniowie technikum i uczniowie branżowej szkoły I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami mogą w okresie nauki odbywać staż w rzeczywistych warunkach pracy, zwany dalej „stażem uczniowskim”.

*/art. 121a ust.1 UPO/*

W trakcie stażu uczniowskiego uczeń realizuje wszystkie albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem.

*/art. 121a ust. 2 UPO/*





Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na staż uczniowski”, zawiera z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia, w formie pisemnej, umowę o staż uczniowski.

*/art. 121a ust. 3 UPO/*

Dyrektor szkoły może zwolnić ucznia, który odbył staż uczniowski, z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części.

*/art. 121a ust. 4 UPO/*



Podmiot przyjmujący na staż uczniowski i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, ustalają zakres treści nauczania, o których mowa w ust. 2, oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego.

Ustalając zakres treści nauczania wskazuje się, w jakim zakresie uczeń po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu.

Ustalenia te stanowią załącznik do umowy o staż uczniowski.

*/art. 121a ust. 5 UPO/*



Uczeń odbywający staż uczniowski otrzymuje miesięczne świadczenie pieniężne, chyba że strony umowy o staż uczniowski, postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie.

*/art. 121a ust. 6 UPO/*

Wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 6, nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).

*/art. 121a ust. 7 UPO/*





Staż uczniowski może odbywać się również w okresie ferii letnich lub zimowych.

*/art. 121a ust. 8 UPO/*

Do stażu uczniowskiego nie mają zastosowania przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów art. 18<sup>3a</sup>–18<sup>3e</sup>, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art. 134, art. 151<sup>7</sup>, art. 204 i art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, z zastrzeżeniem przepisów ust. 12–14.

*/art. 121a ust. 9 UPO/*

Dobowy wymiar godzin stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat – 8 godzin. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin.

*/art. 121a ust. 10 UPO/*







Dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego – 40 godzin.

*/art. 121a ust. 11 UPO/*

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin jest możliwe wyłącznie u podmiotów przyjmujących na staż uczniowski, u których przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji.

*/art. 121a ust. 12 UPO/*





Staż uczniowski może być organizowany w systemie zmianowym, z tym że w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej.

*/art. 121a ust. 13 UPO/*

W przypadku ucznia niepełnosprawnego odbywającego staż uczniowski przepisy ust. 12 i 13 stosuje się wyłącznie za zgodą lekarza sprawującego opiekę nad tym uczniem.

*/art. 121a ust. 14 UPO/*





Umowa o staż uczniowski określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) miejsce odbywania stażu uczniowskiego;
- 3) nazwę i adres szkoły, do której uczęszcza uczeń odbywający staż uczniowski;
- 4) zawód, w zakresie którego będzie odbywany staż uczniowski;
- 5) okres odbywania stażu uczniowskiego;
- 6) wysokość świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 7, w przypadku odpłatnego stażu uczniowskiego.

*/art. 121a ust. 15 UPO/*





Umowa o staż uczniowski nie może dotyczyć pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237<sup>15</sup> ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

*/art. 121a ust. 16 UPO/*

Umowa o staż uczniowski nie może być zawarta na okres dłuższy niż okres nauki w technikum albo branżowej szkole I stopnia.

*/art. 121a ust. 17 UPO/*

Umowa o staż uczniowski może być rozwiązana, na piśmie, przez każdą ze stron z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia.

*/art. 121a ust. 18 UPO/*





Jeżeli uczeń przestał być uczniem szkoły przed końcem obowiązywania umowy dyrektor szkoły powiadamia o tym podmiot, który przyjął ucznia na staż uczniowski, a umowa o staż uczniowski wygasa.

*/art. 121a ust. 19 UPO/*

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski lub uczeń albo rodzice niepełnoletniego ucznia niezwłocznie zawiadamiają dyrektora szkoły o wypowiedzeniu umowy o staż uczniowski oraz przyczynie wypowiedzenia.

*/art. 121a ust. 20 UPO/*





W czasie odbywania stażu uczniowskiego opiekę nad uczniem sprawuje wyznaczony przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski opiekun stażu uczniowskiego.

*/art. 121a ust. 21 UPO/*

Opiekunem stażu uczniowskiego może być osoba spełniająca warunek określony w art. 120 ust. 3a. Spełnienie tego warunku jest potwierdzane oświadczeniem opiekuna stażu uczniowskiego.

*/art. 121a ust. 22 UPO/*





Podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem tego stażu – odpowiednie środki ochrony indywidualnej.

*/art. 121a ust. 23 UPO/*





Ponadto podmiot ten zapewnia w szczególności:

- 1) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej;
- 2) dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych;
- 3) dietę na zasadach uzgodnionych z armatorem – w przypadku uczniów odbywającym staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych;
- 4) świadczenia na zasadach określonych dla załóg statków – w przypadku uczniów odbywających staż uczniowski na statkach morskich i śródlądowych, wyokrętowanych ze statku za granicą wskutek wypadku lub choroby.

*/art. 121a ust. 23 UPO/*







Podmiot przyjmujący na staż uczniowski jest obowiązany wystawić na piśmie zaświadczenie o odbyciu stażu uczniowskiego, które określa w szczególności okres odbytego stażu uczniowskiego, rodzaj realizowanych zadań i umiejętności nabyte w czasie odbywania stażu uczniowskiego.

*/art. 121a ust. 24 UPO/*

Okres odbytego stażu uczniowskiego, na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 24, zalicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

*/art. 121a ust. 25 UPO/*





Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 24, uwzględniając konieczność prawidłowego udokumentowania okresu odbytego stażu uczniowskiego zaliczanego do okresu zatrudnienia

*/art. 121a ust. 26 UPO/*





Staż uczniowski można zaliczyć na poczet realizacji PNZ (nawet przez cały cykl), o ile obejmuje treści programu nauczania zawodu w zakresie PNZ.

Realizowane w ramach programu Erasmus+ tzw. staże zawodowe i praktyki mogą być zaliczone na poczet PNZ (ale nie stażu uczniowskiego).

Staż uczniowski co do zasady jest finansowany przez pracodawcę, chyba że strony umowy postanowią inaczej, świadczenie wypłacane uczniowi pracodawca może wliczyć w koszty uzyskania przychodu.

Organizację staży uczniowskich u pracodawców można sfinansować ze środków RPO (zwane w RPO stażami zawodowymi).

